

పేరొజ్జిత్

దండమూడి మహాధర్మ

వినయ్ మొట్టమొదటసారి వాళ్ళింటికి ఎప్పుడు వచ్చాడో ఉజ్వలకు బాగా గుర్తున్నది.

ఆరోజున ఆదివారం కావడంవలన ఆమెతండ్రి టీ త్రాగి తీరికగా పత్రిక పేజీలు తిరగేస్తున్నాడు. చివర పేజీయింకా కొంచెం మిగిలివుందనగా ఉజ్వల ఆయనగదిలో ప్రవేశించింది.

'నాన్నా! 'డేఫ్ డిల్స్' పొయమ్ చివరిపంక్తులు నాకు సరిగా అర్థం కావడంలేదు. కొంచెం చెప్పరూ?'

'డేఫ్ డిల్స్' - వర్డ్స్ వర్త్!' అని అంటూ ఆమెతండ్రి పుస్తకంవైపు చేయిచాచి 'పదీ!, యిలాతే!' అని అన్నాడు.

'దుర్గేశబాబుగా రున్నారాండీ!' సరిగ్గా అదే సమయాన బయటినుంచి వినయ్ కేక వేశాడు.

'ఎవరూ? వినయ్! నువ్వటోయ్! లోపలికిరా!' అని అన్నాడు, దుర్గేశబాబు!

వినయ్ లోపలికి వచ్చాడు. సంస్కార రహితంగావున్న క్రాపు,

సగంవరకుమడిచిన చేతులచొక్కా, కళ్ళకు మందపాటి అద్దాల కళ్ళజోడూ, ఆ కళ్ళజోడు వెనుక అవ్యక్తమైన వ్యధను ప్రతిఫలించజేసే కళ్ళూ- ఇదీ ఆతనిరూపం. ఫిలాసఫీ యం. ఏ. చదువు తున్నాడు. మనిషి కూడా చూడడానికి ఫిలాసఫర్ లాగా కన్పిస్తాడు.

'కూర్చోబాబూ! ఏమిటి సంగతులు -' అని దుర్గేశబాబు ప్రశ్నించాడు.

వినయ్ - సిగ్గుపడుతూ కొంచెం దూరంగావున్న కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. తండ్రి కూతుళ్ళను కొంచెం పరీక్షగా చూశాడు - ఒక నిమిషం పాటు. ఆ తరువాత -

'రేపు మాయింట్లో కాళికాదేవి పూజ జరిపిస్తున్నామండి. మీరంతా దయచేయాలి!' అని అన్నాడు.

కాళీపూజ అనేది ప్రతి సంవత్సరం జరుపుకుంటారు. అయితే వినయ్ మాత్రం యిదిసరలో ఎప్పుడూ యిలా వచ్చి ఆహ్వానించలేదు. గత సంవత్స

రమే కథగాడి తండ్రి వరలోకయాత్ర చేశాడు. ఈ కారణంగా కులాచారాలకు సంబంధించిన సమస్త వ్యవహారాలనూ నిర్వర్తించవలసిన బాధ్యత యితనిమీద పడింది.

'తప్పకుండా వస్తాం కాళికాదేవి పూజకు రాకపోవడమేమిటి? ఆయనా, పనిగట్టుకొనివచ్చి మమ్మల్ని పిలవాలలయ్యా? మా అంతటమేము వచ్చేవాళ్ళమేగా!' అని అన్నాడు దుర్గేశబాబు!

'అయితే నాకు శలవిప్పించండి!' అని వినయ్ లేచి నిల్చున్నాడు.

దుర్గేశబాబు అకస్మాత్తుగా ఏమి ఆలోచించాడో ఏమో వినయ్ నుద్దేశించి -

'పమయ్యా, వినయ్! నువ్వు నా కొకవువకారం చేయాలి! నువ్వు చాలా తెలివిగలకుర్రవాడివి! కొంచెం మా అమ్మాయికి 'డేఫ్డిత్స్' కవి

త్వాన్ని తెలిసేట్టు చెబుతావా? నా చిన్నతనంలో వేమకూడా ఈ గీతాన్ని చదివాను గాని, నాకు సరిగా గుర్తు లేదు,' అని అన్నాడు.

ఉజ్వలకు చెప్పవలసిగాని సిగ్గు వేసింది. ఆమెకు అక్కడినుంచి వెంటనే పారిపోవా లనిపించింది కూడాను.

'నాన్నా! నేను స్వయంగా ఎలాగో తంటాలుపడి చదువుకుంటాలే! వారిని శ్రమపెట్టడమెందుకు?' అని అన్నది!

'స్వంతంగా చదువుకుంటే అర్థమయ్యేదానికి నన్నెందుకు అడిగావమ్మా! వినయ్ మనకు కావలసిన వాడేలే! చాలా బ్రీలియంట్

స్టూడెంటు! మనవీధిలోనివాడు, వైగా మనకు బంధువుకూడా! కథనిముందు

సిగ్గుండుమ్మా! టూకిగా నాలుగు మాటల్లో చెప్పేస్తాడు! పుస్తకం వినయ్ చేతికివ్వండి.'

వినయ్ మళ్ళా కుర్చీలో



కూర్చుంటూ 'అలాగే చెబుతానండి!' అని అన్నాడు.

అతని కంఠంలో ఎటువంటి జంకూ లేదు వినయ్ ఉజ్వలను చూసి చూడ నట్టుగా చూశాడు.

పుస్తకం వినయ్ కు అందించేప్పుడు ఉజ్వల చేతులు వణికాయి, కాని వినయ్ మాత్రం దీన్ని గమనించనే లేదు. అతి సహజ స్వరంతో - 'మీకు ఏ పద్యాలు డిఫికల్ట్ గా వున్నాయన్నారా? చివరి పద్యాలు కదూ?' అని వినయ్ వాటిని వివరించి చెప్పాడు.

కర్వయ్ నిమిషాలపాటు పద్యాలకు అర్థం చెబుతూవుంటే దుర్గేశ బాబు చెవులు దోరచేసుకొనివిన్నాడు. వినయ్ అనర్గళ కవితా ధోరణి, మేధా సంపద దుర్గేశ బాబును ఎంతగానో ఆకర్షించాయి. అయితే ఉజ్వలకు మాత్రం వినయ్ మాటలు సగం అర్థం కాలేదు. అయితే అతని మధుర కంఠానికి ఆమె సమ్మోహతు రాలైంది. అతని కంక్లిష్ట బాషాపటిమకు ఆశ్చర్య పోయింది. వినయ్ అతి ప్రతిభా సంపన్నుడనే విషయం మాత్రం ఆమెకు దృఢ పడింది.

'సుబర్బ్, యూనిక్!' అని దుర్గేశ బాబు బిగ్గరగా అన్నాడు.

ఉజ్వల కనుహొమ్మలు చిట్టించు కున్నది.

'వినయ్! నిజం చెబుతున్నాను. కాలేజీలో నేను చదివేరోజుల్లో డాక్టర్ ఫోషు యిక్లిషు అద్భుతంగా చెప్పే వాడని అనుకునే వాణ్ణి! నిన్ను చూశాక - యివ్వాల ఆయన గుర్తు కొచ్చాడు. వండర్ ఫుల్ గా చెప్పావు. మా అమ్మాయి యిక్లిషులో చాలా పూర్! అప్పుడప్పుడు వచ్చి కాస్త కంక్లిష్ట చెప్పి వెళ్ళావంటే - నీ మేలు మరచిపోలేను!' అని అతి ఆత్మీయ భావంతో అన్నాడు - 'ఏదో బంధుత్వం వున్నదిగనుక క్షత చనువు తీసుకొని అడిగాను!'

తనకంటే వినయ్ ను అలా అడగడం ఉజ్వలకు రుచించలేదు. 'నాన్నా! చారిక ఎందుకంత శ్రమయివ్వడం?' అని అనాలనిపించింది. కాని నోటివెంట మాటలు వెకిలిరాలేదు.

దుర్గేశ బాబు మాటలకు వినయ్ మొహంమీద ఏ భావమూ ప్రస్ఫుటితం కాలేదు. వెనుకటిలాగానే కూర్చొని - పుస్తకం ఉజ్వలకు అందిస్తూ - 'సరే! అలాగే వస్తూవుంటా లెండి!' అని అన్నాడు అంతేగాని అయిప్తనను వ్యక్తం చేయలేదు. అందుకే ఉజ్వల - తనకేదో అవమానం జరిగినట్టు భావించు కున్నది. ఎందుకో ఏమో!

ఆ తరువాత వినయ్ లేచి వెళ్ళి పోతూ - 'దుర్గేశ బాబు గారు! శలవు! కనకా నలుగురై దుగుర్ని సూజాపుతన

వానికి ఆహ్వానించాలి!' అని అన్నాడు.

* * *

ఏదో మాటవరసకు ఆన్నా డేగాని ఆయన కేక్కడ గుర్తుంటుంది. బయటికి వెళ్ళడంతోనే ఈ విషయంకాస్తా పులుసులో కలిసిపోతుందని భావించింది ఉజ్వల! ఎందుకంటే గత ఐదు సంవత్సరాలనుంచి ఇతగాడి వాలకాన్ని ఈ మె పరికిస్తూనే ఉన్నది. అసలు వినయ్ వెళ్ళేది వాళ్ళింటిముందు నుంచేగా? ఒకళ్ళతో మాట్లాడడు, మరొకరు ఇతనితో మాట్లాడరు. తనపని తప్ప మరొకలోకం ఆయనకు పట్టదు. నిత్యం తనలోతను ఏదో ఆలోచించుకుంటూ నడుస్తాడు. తలవైకెత్తి ఎవరినీ చూడనైనా చూడడు. అందుకే ఆ వాడకట్టు వాళ్ళంతా వినయ్ను-చూసి పిచ్చివాళ్ళ లక్షణాలు కొన్ని అతనిలో వున్నాయని అనుకుంటూ వుంటారు. ఎప్పుడూ చేతిలో బండెడు పుస్తకాలుంటాయి. కాళ్ళ వేసుకునే జోళ్ళు-రెండూ రెండు రకాలుగా వుంటాయి. అప్పు డప్పుడు చొక్కా తిరగేసి తొడుక్కుంటాడు. మతిమరుపుగా జేబులో డబ్బులు లేకుండానే ట్రాంలో ఎక్కుతాడు. ఎంత అమాయకమైన మనిషి!

ఇంత మతిమరుపు మనిషి చివరకు తన స్మరణాశక్తిని బుజువు చేసుకున్నాడు. ఆ తరువాత ఐదురోజులకు

సాయంత్రంపూట వాళ్ళింటికివచ్చి - 'దుగ్గేశ బా మ గా రూ!' అని కేకేశాడు.

దుగ్గేశబాబు ఇంట్లో లేరు ఆ సమయంలో. ఉజ్వల తలుపు తెరచి - 'లేరండీ!' అని సమాధానం చెప్పింది వాకిట్లో నిలబడి!

'ఫరవాలేదులే! నేను వచ్చిందినీకు ఇంగ్లీషుపాఠం చెప్పడానికే! అని అన్నాడు.

ఉజ్వల ఆశ్చర్య చకితురాలై కొన్ని ఊణాలపాటు అలాగే నిలబడి పోయింది. తలవైకెత్తి అతనిమొహంలోకి చూసింది! అతని మొహంమీద అమెకు పసిపిల్లల అమాయకత్వం కనిపించింది. కళ్ళల్లో ఆత్మనిగ్రహం ప్రస్ఫుటించింది. ఒక్కసారిగా ఆ మెప్పుదయంలోని పొరల తెరలు విడిపోయినాయి.

'ఇవ్వాళ్ళ నీకు చదవాలని లేకపోతే చెప్పు. మరొకరోజు వస్తా అని అన్నాడు వినయ్ - కొంచెంసేపు మౌనంగా నిలబడి!

'ఫరవాలేదు, రండి!' ఆ రోజునుంచి చదువు చెప్పడం ప్రారంభమైంది.

వినయ్ ఫస్టుకాసులో యం ప ప్యాపై రిసర్చ్ చేస్తున్నాడు. ఉజ్వల కొత్తగా కాలేజీలో చేరి చదువుతున్నది. వినయ్ వారానికి రెండు

మూడుసార్లువచ్చి ఇంగ్లీషుచెప్పి వెడుతున్నాడు. అప్పుడప్పుడుసంస్కృతం, లాజిక్ కూడా చెబుతున్నాడు. పారంచెప్పడంలో గంటా, గంటన్నరసేపువుంటాడు. వినయ్ పారంచెబుతున్నంతసేపూ ఉజ్వల ఏదో ఒక అద్భుతలోకంలో విహరిస్తూ వుండేది. పారంచెప్పడం అగస్తాత్ముగా ఆపేసి వినయ్ లేచి నిల్చునేవాడు.

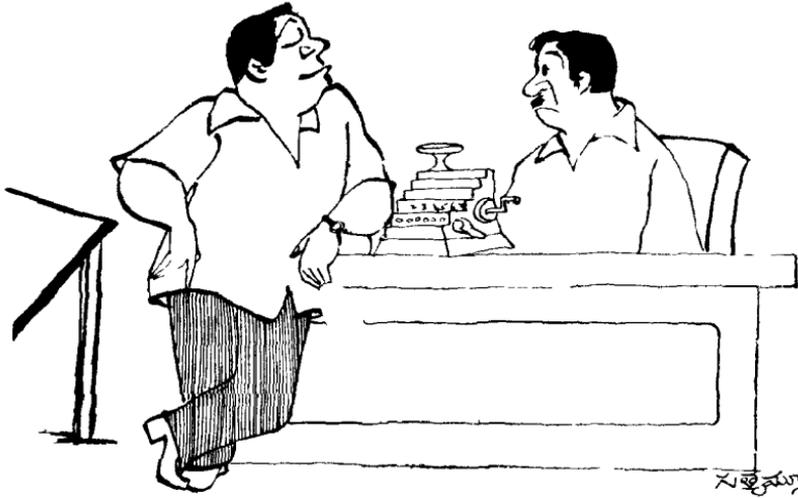
'ఇవ్వాళ నాకు చాలా అర్జంటు పనివున్నది, వెడుతున్నాను.' అనేవాడు, అప్పుడప్పుడు.

ఉజ్వల ఆంతర్యం జ్ఞానంతో దిహించుక పోయేది, పెదాలు కంపించేవి. 'ఈ మనిషి ఎంతనిర్దయుడు! ఎప్పుడూ తనను ప్రేమగా మాట్లాడించడు! పారంచెప్పినంతసేపూ చెప్పడం, ఆ తరువాత మీటనొక్కినట్టు మాటం పలుకూలేకుండా లేచి వెళ్ళిపోవడం? ఎమిటి ఈ మనిషితరహం? అని ఆలోచించుకొని ఉజ్వల శాధ పడేది. పారాలు చెప్పడం పూర్తయిన తరువాత వినయ్ కొంతసేపు తనతో కూర్చుంటే చాలా శావుండును? ఒకరినొకరు చూసుకుంటూ కలుగ్లు చెప్పుకుంటూ వుంటే ఎంత హాయిగా వుండును? ఉజ్వల తనలో తను సుధనపడడి! జోరున వర్షం కురుస్తున్న ఒకరోజు ఉజ్వల హృదయం ఎంతగానో కంపించింది.

ఇంతవరకు జరగ నటువంటిదేదో ఆరోజున జరిగిపోతుందని ఆమె ఎంతో గాఢంగా తలపోసింది.

రెండు సంవత్సరాలు పొద్దిపోయాయి. కాని ఎటువంటి నూతన సంఘటనా ఘటించలేదు. ఏవో తెలియని ఆలోచనలతో ఏదో ఒక సుముహూర్తం కోసం ఆమె కన్నులు కాయలు కాచేలా ఎదురు చూసింది. కాని ఆమె వూహలు వూహలుగానే వుండిపోయాయి, ఆమెహృదయంలో ఒలికిపోతున్న విపాదం ఆతని కన్ను దోయికి ఎన్నడూ కన్పించనేలేదు. పుస్తకంవైపు చూడడమేగాని ఎదురుగావున్న కన్నెనుమాత్రం కన్నెత్తి చూడలేదు. బయట జోరున వర్షం కురుస్తూంటే - కళ్ళజోడు చెమ్మ తుడుచుకుంటూ - 'జల్లు పడుతున్నది, కిటికీ తలుపులు వేయరాదా?' అనేవాడు ఎటోచూస్తూ! అతడివాలకం ఉజ్వలకు చిరాకు కలిగించేది!

కొద్దిరోజులనుంచి వినయ్ తల్లి ఉజ్వల వాళ్ళ యింటికి తరచు రాక పోకలు సాగించింది. ఆమెకు వినయ్ ఒక్కడే కొడుకు! పిల్లవాడి పెళ్ళి చేయాలని ఆమె మహా తాపత్రయ పడుతున్నది. ఉజ్వలను కోడలుగా చేసుకోవాలని ఆమెకు ఎంతో మక్కువగా వున్నది. తన కొడుకు - ఉజ్వలను గాఢంగా ప్రేమిస్తున్నాడని, ఈ కార



'ఈ మెషీను మీ పనిలో సగాన్ని చేసేస్తుందండి'
'ఐతే రెండివ్వండి.'

అందుకే ఆమెకు రెండు సంవత్సరాల నుంచి పాఠాలు చెబుతున్నాడని ఆమె భావించింది. ఉజ్వల తల్లికి కూడా వినయ్ ఎంతో నచ్చాడు. దుర్గేశ బాబు కట్నం రూపేణా ఏమీయిచ్చుకోలేదని వినయ్ తల్లికి తెలుసు, తనకు ఆస్తి లేకపోతేగా! అందుకే ఆమె ఈ సంబంధానికి బిచ్చుకున్నది.

ఈ విషయం ఉజ్వలకు తెలిసింది. ఆమె మనస్సుకూ, అంతరాత్మకూ అనిర్వచనీయ ఆనందం కలిగింది. ఎన్నెన్నో ఆలోచనలు ఆమెను చుట్టుముట్టాయి. దిండులో తలదూర్చి అలాగే చాలాసేపు పడుకున్నది - 'పుస్తకం పేజీలలోనుంచి వినయ్ తన

జీవితంలోకి ప్రవేశించ బోతున్నాడన్న మాట! నిద్రిస్తున్న అతని ఆత్మ తన స్వర్గకు చైతన్యవంతమవుతుంది కాబోలు! పసిపిల్లవాడివలె విప్పారిన నేత్రాలతో ఆ స్వర్గంగా తన కళ్ళలోని కాంతిని చూస్తాడు కాబోలు! అప్పుడు -

ఆరోజు రాత్రి ఆమె నిద్రపోలేదు. నీలాలింగిమీద మిణుకు మిణుకు మంటున్న నక్షత్రాలను లెక్కచెడుతూ పడుకున్నది. ఆ రెండవరోజు వినయ్ కోసం ఉజ్వల సిగ్గరితనాన్ని తనలో యిముద్దుకుని రిక్కు రిక్కుమంటూ ఎదురుచూసింది. ఆరోజున అతను రాలేదు. మూడవ రోజున పచ్చాగు

మనో ఉగ్రుడై వచ్చాడు. తుమ్మినట్లు మాట్లాడాడు. అప్పుడే దుగ్గేశబాబు ఆసీనునుంచి వచ్చాడు.

వినయ్ ఎటువంటి ఉపోద్ఘాతమూ లేకుండానే - ఆకాశం ఎత్తున రెచ్చి పోయి - 'మీరింతటి ఆఘాయిత్యానికి పాల్పడతారని నే నెప్పుడూ అనుకో లేదు ! మీ అమ్మాయిని నాకిచ్చి పెళ్ళి చేయాలని సంకల్పించారటగా !' అని రెట్టించాడు. ఇంతకు కొద్దిక్షణాల క్రితమే అతని తల్లికి అతనికి మధ్యన వివాహవిషయంలో ఘర్షణ జరిగింది.

'ఎదో వెద్దవారు అడిగారుగదా అని, మీ అమ్మాయికి పారాలు చెప్పడానికి ఒప్పుకున్నాను. మీ మనస్సులో ఈ అభిప్రాయం వున్నదని తెలిసివుంటే నే నందుకు ఒప్పుకొని వుండేవాణ్ణి కాదు !' అని మళ్ళా అన్నాడు.

దుగ్గేశబాబు ఒక్కసారిగా నిశ్చేష్టుడైనాడు. 'వినయ్ ! సొందర పడుతున్నావు నాయనా ! ఏదో అనుకున్నాను - చివరకు - ముహూర్తం కూడా నిర్ణయమై పోయింది. ఆఖరిక్షణంలో నీవీలా పేచీపెడితే ఎలా చెప్పుబాబూ !' అని ప్రాధేయ పడుతున్నట్టు మొహంబెట్టి అన్నాడు.

'అయ్యా ! ముహూర్తం నిర్ణయించుకోమని మీతో ఎవరు చెప్పారండీ ? పెళ్ళిచేసుకో వలసింది

నిశ్చయించడానికి మీరెవరండీ ?' అని గద్దించుగా ముందుకొచ్చి అన్నాడు వినయ్ !

'బాబూ ! ఉజ్వలకు . ' అని ఎదో చెప్పబోయాడు దుగ్గేశబాబు !

'మీ ఉజ్వల చాలా తెలివిగలదే నండి. ఆమె ప్రస్తావన ఎందుకు లెండి ! నా అభిప్రాయం నేను చెబుతున్నావినండి - ఇప్పుడప్పుడే నాకు పెళ్ళి చేసుకోవాలని లేదు. మరొక విషయం కూడా వినండి ; రేపటినుంచి నేను మీ యింటి గడప తొక్కేదిలేదు. గుర్తుంచుకోండి !' అని వచ్చిన వాడు వచ్చినట్టే వెళ్ళి పోయాడు.

దుగ్గేశబాబుకు ఊపిరి సలపలేదు. కూర్చున్న వాడు కూర్చున్న వశంగానే వుండిపోయాడు. నోటివెంట మాట వెకిలిరాలేదు.

వాకిలి పక్కన నిల్చుని ఉజ్వల అన్ని మాటలూ విన్నది. ఆమె తల తిరిగి పోయింది. ఆమె ఆశలు అడియాసలైనాయి. మాటా పలుకూ లేకుండా ఆమె అక్కడే నిలబడి పోయింది.

* * *

ఈ రోజున ఉజ్వలపెళ్ళి జరగబోతున్నది.

వరుడు ఎవరో, ఏం చేస్తున్నాడో, ఏవూరో ఏమిటో ఎవరికీ తెలియదు.

పిల్లను చూచుకొనడానికికూడా అత గాడు రాలేదట! మరి ఈ సంబంధం ఎలా కుదిరిందో ఏమీ కథా కమా మీషో ఆ మహానుభావుడికితప్ప సురెవ రి కే తెలియదు.

ఉజ్వల ఈ సంబంధానికి వెంటనే ఒప్పేసుకుంది. 'ఏదో జరగవలసిందేదో జరిగి తీరుతుంది - మధ్యన అడ్డు పడ డానికి నే నెవరిని? జీవితంలో నాకు ఏ ఆశా లేదు. ఆశలన్నీ ఎప్పుడో అడు గంటి పోయాయి. తన బతుకు చీకటి గొయ్యారమై పోయింది.' అని ఉజ్వల తన గుండెను రాయి చేసుకున్నది.

ఆమె హృదయంమీద అగస్మా త్తుగా వినయ్ రూపం కనిపించింది. ఆమె పెదాలు వణికాయి. కోపంతో ఆమె 'వినయ్' అని ఒక్కసారి ఉచ్చ రించింది. 'ఈ రోజుతరువాత అతన్ని తాను ఎప్పుడూ గుర్తించుకోదు! యిదే చివరిరోజు! అతన్ని శాశ్వతంగా మరచిపోతుంది. తన పట్ల అంత నిర్దయగా వ్యవహరించిన వ్యక్తిని తా నెందుకు గుర్తించుకోవాలి?' అని అనుకున్నది.

బయట మేళతాళాలు విన్నిస్తు న్నాయి. శంఖధ్వనులు కూడా వీటిలో మిళితమైనాయి బయట కోలా హలంగా వున్నది.

ఒక చిన్నపిల్ల పరుగెత్తుకుంటూ గదిలోకివచ్చి - 'ఉజ్వలాదీదీ! - ఉజ్వలా

దీదీ - వెళ్ళికోడుకు వచ్చేశాడు! అని చెప్పింది.

అలంకరణలన్నీ తీసేసి అవతల పారేయా లనిపించింది - ఉజ్వలకు, మరి ఆ తరువాత?

...ఆమె ఏదో ఆ లో చిం చ్చ బోయింది. ఇంతలోనే బయట పెద్ద పెట్టున గోల వినిపించింది.

'ఈ వెళ్ళికోడు క్కి అరవై యేళ్ళకు తక్కువ వుండవు.'

'జుట్టంతా తెల్లబడి పోయింది'

'ఈ దుర్గేశబాబుకు ఈ ముసలివా డెక్కడ దొరికాడో?'

'పిల్లజీవితం నాశనం చేస్తున్నాడు.' ఉజ్వలకు రకరకాల మాటలు విన్నిస్తు న్నాయి. వాళ్ళతోపాటు తనుకూడా వెళ్ళి వికటాట్టనాసం చేయాలని సింించింది. లేకపోతే నాన్న తనను ఒక ముసలివాడికి కట్టబెడతాడా? ఇంకోక రెండు సంవత్సరాలు గడిస్తే తనకు తెల్లబట్టలే గతి! ... ఉజ్వల కళ్ళు దట రకరకాల చిత్రాలు కదిలిపో తున్నాయి. బయట రకరకాల అరు పులు. కేకలూ

ఇంతలో వినయ్ తల్లి ఉజ్వల కూర్చున్న గదిలోకి వచ్చింది. ఆమె వెనుక ఆమెతల్లి కూడా ప్రవేశించింది - కన్నీళ్ళు గుడుచుకుంటూ! అందరి కంటే వెనుక ఆమెతండ్రి వచ్చాడు - ఏదో తప్పుచేసిన వాడిలాగా!

'దుర్గేశబాబూ! ఏమిటి గొడవ?' అని పినయ్ తల్లి కోపంగా ప్రశ్నించింది.

'ఎంతేయమంటారు చెప్పండి? మరి నా అంతస్తుకి తగినట్టుగా -'

'ఏమిటి నీ అంతస్తు? - పిల్లదాని గొంతు కోయడమేనా? ఇంతకాలం పెంచి పెద్దదాన్నిచేసి చివరకు నువ్వు చేసే నిర్వాకం యిదేనా?'

'వరిస్థితి అలావచ్చింది మరి! ఈ వాడకట్టు యువకులంతా కలిసి పెళ్ళి కొడుకు కారు ఆపేశారు. 'కారుదిగి పెళ్ళిపందిట్లో అడుగు పెట్టారంటే - మీకు ముప్పుతప్పద'ని, వాళ్ళు కారు చుట్టూమూగి అతగాణ్ణి ఆటలు పట్టిస్తున్నారు. లగ్నంవేళ కూడా మించి పోయేట్టున్నది!' అని విచారంతో కృంగిపోతూ అన్నాడు.

'అవునవును! ఆగొడవ నేనుకూడా చూస్తున్నాను.' అని పినయ్ తల్లి వెనక్కుతిరిగి 'వినయ్!' అని కేక వేసింది.

తల్లి పిలుపు విని గది బయట నిల్చున్న వినయ్ లోనికొచ్చాడు. అంత వరకూ ఉజ్వల తలస్థంగా కూర్చున్నది. వినయ్ గదిలో ప్రవేశించేప్పటికి ఉజ్వలకు ఎక్కడలేని ఆవేశం ముంచుకొచ్చింది. వినయ్ పట్ల చెప్పడానికి వీలేనంత ఈనడింపుభావం

ఆమెలో వుద్భవించింది. 'ఎంత నిర్దయుడు! లేకపోతే ఒకవైపున తన పెళ్ళి అరవై యేళ్ళ ముసలివానితో జరుగుతుంటే యిక్కడికెందుకు రావాలి? తనను గేలిచేయడానికి కదూ? తనజీవితాన్ని నవ్వులపాలు చేయడానికీకదూ?' అని అనుకున్నది ఉజ్వల!

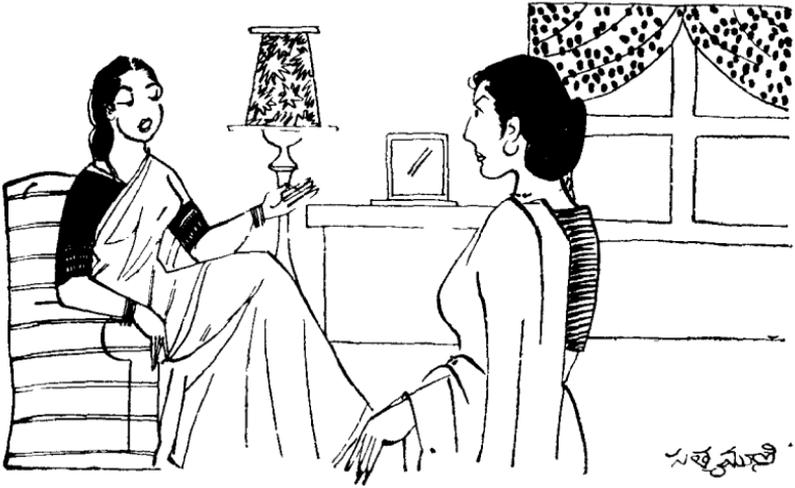
'వినయ్!' వినయ్ తల్లి అతన్ని మరింత దగ్గరకు పిలిచింది. వినయ్ ఆమెవద్దకు వచ్చాడు. అక్కడికి కొద్ది దూరంలోనే ఉజ్వల పెళ్ళికూతురు వేషంలో కూర్చొని వున్నది. వినయ్ ముఖావంగా ఆమెవైపు చూశాడు.

'చూడరా! కుందనపు బొమ్మలాగా ఎంత చక్కగా ఉన్నదో! ఈ చక్కనిచుక్క జీవితం పాడైపోవడం నీకిష్టమేనటరా!' అని అడిగింది తల్లి అతన్ని!

వినయ్ ఉజ్వలను పరీక్షగా చూశాడు. తలవంచుకొని కూర్చున్న ఉజ్వల పెదాలు వణికిపోతున్నాయి! వినయ్ ఆమెను చూశాడు. ఆమెదటి రోజున ఎలా చూశాడో, ఆలాగే చూశాడు. ఆ చూపులో ఎటువంటి మూర్ఖులేదు.

'నన్నేం చేయమంటావో చెప్పమూ!' అన్నాడు వినయ్!

'ఉజ్వలను పెళ్ళి చేసుకోవాలి.



'చూశావా, రాత్రి నా పాట కచేరీలో హాల్లంతా నిండిపోయింది'
 'నిజమే, చాలామంది తమ స్థలాలు ఇచ్చేసేరు నింపడానికి.'

లేకపోతే దుర్గేశబాబుగారి మర్యాద కాస్తా మట్టిలో కలిసిపోతుంది. ఉజ్వల భవిష్యత్తు అంధకార బంధురమై పోతుంది'

వినయ్ ఒక్క డాంపాటు మౌనం వహించి నిలబడ్డాడు. 'అలాగేనమ్మా! ఉజ్వలను నేను వెళ్ళిచేసుకుంటా.' అని అన్నాడు, మొదట్లో మాటమాత్రంగా అడిగినంతనే ఇక్కణ్ణి పారాలు చెప్పడానికి ఒప్పుకున్నట్టుగానే! అతని కంఠంలో అప్పటికి ఎటువంటిభావం ప్రస్ఫుటం కాలేదు.

దుర్గేశబాబు వినయ్ ను అమాంతంగా కౌగిలించుకున్నాడు. గద్గద కంఠంతో - 'నన్ను గట్టెక్కించావు

బాబూ!' అని అన్నాడు.

'ఆ ముసలి వెళ్ళి కొడుకును వెనక్కు పంపించివేసే ఏర్పాట్లు చేయండి! నేనింతలో వినయ్ ను వెళ్ళి కొడుకునుచేసి తీసుకొస్తాను. ఇంకొక రెండు గంటలలో వేరే లగ్నం వున్నది.' అని వినయ్ తల్లి అన్నది.

గదిలోనుంచి వరుసగా అందరూ వెళ్ళిపోయారు. గదిలో ఉజ్వల ఒక్కరే మిగిలిపోయింది. ఈ సంఘటనకు సంగోషించాలో, విచారించాలో ఆమెకే బోధపడలేదు. ఆమె హృదయంలో తుపాను చెలరేగింది. ఆమె కేమీ పాలుపోవడంలేదు. మరల బయటనుంచి మేళతాళాల ధ్వనులు

విన్నిస్తున్నాయి. బహుశా ముసలి పెళ్ళికొడుకు అవమానంతో తిరిగి వెళ్ళిపోయి వుంటాడు. ఎందుకో వినయంతో పెళ్ళికాబోతున్నదంటే ఆమెకు ఈ పాత్రాశ్రంగా కూడా సంకోపం కలగడంలేదు.

అగస్త్యాత్తుగా ఆమె వయస్సులో వున్న ఆడపిల్లలు నలుగురైదుగురు నవ్వుకుంటూ, పరిహాసాలాడుకుంటూ ఉజ్వల గదిలోకి ప్రవేశించారు.

'అబ్బ! ఎంతమంచి నాటకం! ఉజ్వలా!' అని అన్నారు అందరూ ఒక్కసారిగా!

'మొత్తానికి వినయబాబు కూడా చాలా విచిత్రమైన వ్యక్తి! అసలు విషయం ఆయనగారికికూడా తెలియ లేదు -' అన్నారు ఎవరో వాళ్ళల్లో నుంచి!

ఉజ్వల చకితురాలైంది. ఈ మాటలువిని!

'ఏమిటా విషయం?' అని ఉజ్వల వాళ్ళను ప్రశ్నించింది.

'ఆయితేనీకూ తెలియదన్నమాట!'

వాళ్లందరూ ఒక్కసారి నవ్వారు.

'ఈవాడకట్టు యువకులంతా కలిసి ప్లానువేసి వినయబాబు వివాహం నీతో సరిగేట్టు వేశారు. ఈ ప్లానులో మీ నాన్న, వినయబాబు తల్లి వాళ్ళు కూడా వున్నారు! అయితే ముసలి పెళ్ళికొడుకు వేషం వేసింది ఎవరను కున్నావ్? మన ఎమెయ్యూర్ క్లబ్ సభ్యుడు అభిందా! - మొత్తానికి నాటకం పెళ్ళికొడుక్కీ, పెళ్ళి కూతురికీ - ఉభయులకూ తెలియ లేదు. శావుంది' అని ఎవరో అనగా అంతా మళ్ళా పెద్దపెట్టున నవ్వారు.

'నాటకమా?' సిగ్గుతో ఉజ్వల తల వంచుకున్నది. చివరకు వినయ తనకు భర్తగా లభించాడు - మామూలుగా కాను, నాటకమాడివే లభించాడు. ఎంత అవమానం! ఆడపిల్ల పరిస్థితులకు లొంగడం తప్పదు. చివరకు తను పరాజిత అయింది అని అనుకున్నది ఉజ్వల!

ఉజ్వల తనలోతాను నవ్వుకున్నది.

బయటనుంచి అప్పుడే మేకతాళాల ధ్వనులు మరింత ఉన్నత స్థాయిలో వినిపించాయి.

